

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0424U000259

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 09-10-2024

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Радченя Наталія Миколаївна

2. Nataliia M. Radchenia

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4109-8350

Вид дисертації: кандидат наук

Шифр наукової спеціальності: 12.00.07

Назва наукової спеціальності: Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 18-10-2024

Спеціальність за освітою: Правознавство

Місце роботи здобувача: Національна академія Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького

Код за ЄДРПОУ: 14321481

Місцезнаходження: вул. Шевченка, буд. 46, Хмельницький, Хмельницький р-н., 29000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки:

III. Відомості про дисертацію

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 70.705.06

Повне найменування юридичної особи: Національна академія Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького

Код за ЄДРПОУ: 14321481

Місцезнаходження: вул. Шевченка, буд. 46, Хмельницький, Хмельницький р-н., 29000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національна академія Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького

Код за ЄДРПОУ: 14321481

Місцезнаходження: вул. Шевченка, буд. 46, Хмельницький, Хмельницький р-н., 29000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.17

Тема дисертації:

1. Нормативно-правове регулювання підготовки персоналу Державної прикордонної служби України (організаційно-правові аспекти)
2. Normative and Legal Regulation of Personnel Training of the State Border Guard Service of Ukraine (Organizational and Legal Aspects)

Реферат:

1. Дисертація присвячена дослідженню теоретичних і практичних проблем нормативно-правового регулювання підготовки персоналу Державної прикордонної служби України. Досліджено генезис організаційних і правових засад підготовки прикордонників та доведено залежність розвитку підготовки прикордонників від організації охорони кордонів, національних і міжнародних політичних та економічних процесів, а також розвитку законодавства держави. Розглянуто ознаки, мету, завдання та принципи

підготовки персоналу Держприкордонслужби як важливих елементів визначення змісту, основних напрямів та ефективності діяльності. Обґрунтовано використання терміну «персонал» для позначення усієї сукупності осіб, що перебувають у штаті Держприкордонслужби. У роботі розкрито підготовку персоналу Державної прикордонної служби України як предмет адміністративно-правового регулювання. Визначено коло суб'єктів правовідносин у сфері підготовки персоналу Держприкордонслужби та проведено їх групування залежно від обсягу повноважень. Акцентовано на дуалізмі реалізації повноважень таких органів державної влади, наділених спеціальними повноваженнями у сфері підготовки персоналу Держприкордонслужби, як Міністерство внутрішніх справ та Адміністрація Держприкордонслужби України, що негативно відображається на оперативності вжиття заходів щодо організації підготовки. Розглянуто нормативно-правове забезпечення підготовки персоналу Держприкордонслужби. Констатовано, що на нормативно-правове забезпечення підготовки персоналу Держприкордонслужби впливають зовнішні і внутрішні чинники. Визначено, що професійний відбір є складною системою пов'язаних між собою заходів, які проводяться у нормативно визначеному порядку та з дотриманням передбачених законодавством України прав і законних інтересів учасників, передусім кандидатів на проходження підготовки у Держприкордонслужбі. Зважаючи на характер оперативно-службової та службово-бойової діяльності персоналу Держприкордонслужби, а також особливостей окремих видів підготовки, яку має намір або зобов'язаний проходити персонал Держприкордонслужби перед призначенням на посади, встановлюється диференційований підхід до проведення відбору. Обґрунтовано, що встановлений для окремих категорій військовослужбовців порядок відбору потребує удосконалення, зокрема: закріплення порядку оскарження рішення керівників органів Держприкордонслужби і посадових осіб; визначення апеляційної інстанції для забезпечення належної реалізації права військовослужбовців на навчання та удосконалення механізму притягнення до відповідальності осіб, які безпідставно відмовили у прийнятті на навчання. Запропоновано виділити такі види підготовки персоналу Держприкордонслужби: 1) початкова професійна підготовка; 2) базова підготовка; 3) підготовка офіцерського складу Держприкордонслужби; 4) професійна військова освіта; 5) післядипломна освіта персоналу Держприкордонслужби; 6) службова (поточна) підготовка (спеціальна та бойова) персоналу Держприкордонслужби. Розкрито лінгвістично-юридичний зміст та запропоновано авторське визначення понять «початкова підготовка», «базова підготовка», «спеціальна підготовка», «допідготовка». Акцентовано, що включення у систему професійної військової підготовки персоналу Держприкордонслужби гендерної складової забезпечить її відповідність міжнародним стандартам та сумісність із відповідними інституціями країн-членів НАТО. Висвітлено зарубіжний досвід організації підготовки прикордонників та розглянуто можливість його адаптації в сучасну вітчизняну правову систему, а також запропоновано шляхи удосконалення процесу підготовки персоналу Держприкордонслужби України в умовах євроінтеграції. Констатовано, що найбільш важливими напрямками удосконалення нормативно-правового регулювання підготовки персоналу Держприкордонслужби у сучасних умовах є: проведення систематизації нормативно-правових актів, які регулюють підготовку персоналу Держприкордонслужби; усунення неузгодженості і протиріччя у чинних актах; упровадження єдиної науково обґрунтованої термінології у сфері підготовки персоналу Держприкордонслужби. Аргументовано, що у сфері підготовки персоналу Держприкордонслужби найбільш ефективним способом удосконалення нормативно-правового регулювання є систематизація у формі спеціальної кодифікації та запропоновано власне бачення структури Положення про підготовку персоналу Держприкордонслужби.

2. Thesis for obtaining the degree of candidate of Law in specialty 12.00.07 Administrative Law and Process; Financial Law; Information Law. Bohdan Khmelnytskyi National Academy of the State Border Guard Service of Ukraine, State Border Guard Service of Ukraine. Khmelnytskyi, 2024. The thesis deals with the study of theoretical and practical problems of normative and legal regulation of personnel training of the State Border Guard Service of Ukraine. The genesis of the organisational and legal framework for border guard training is researched; the dependence of the border guard training system development on the organisation of border protection, national and international, political and economic processes as well as the development of state legislation is proved. The features, purpose, tasks and principles of training of the State Border Guard Service personnel are considered as

important elements determining the content, main directions and the effectiveness of activities. The use of the term 'personnel' to refer to the entirety of persons employed by the State Border Guard Service is substantiated. The research reveals the training of personnel of the State Border Guard Service of Ukraine as a subject of administrative and legal regulation. The range of subjects of legal relations in the field of training of the State Border Guard Service personnel is determined and they are grouped depending on the scope of powers. The emphasis is placed on the dualism of exercising the powers of such public authorities with special powers in the field of training of the State Border Guard Service personnel as the Ministry of Internal Affairs and the Administration of the State Border Guard Service of Ukraine, which negatively affects the efficiency of taking measures to organise training. The regulatory and legal support for training of the State Border Guard Service personnel is considered. It is stated that the regulatory and legal support for the training of the State Border Guard Service personnel is influenced by external and internal factors. It is determined that professional selection is a complex system of interrelated activities which are carried out in accordance with the statutory procedure and in compliance with the rights and legitimate interests of participants, primarily candidates for training at the State Border Guard Service, as provided for by Ukrainian legislation. Taking into account the nature of operational and combat activities of the State Border Guard Service personnel, as well as the specifics of certain types of training that the State Border Guard Service personnel intend or are obliged to undergo before being appointed to positions, a differentiated approach to the selection is established. It is substantiated that the selection procedure established for certain categories of servicemen needs to be improved, in particular: establishing a procedure for appealing against the decision of the heads of the State Border Guard Service bodies and officials of the right of servicemen to training and improving the mechanism for bringing to justice those who have unreasonably refused to accept them for training. It is proposed to distinguish the following types of training of the State Border Guard Service personnel: 1) initial professional training; 2) basic training; 3) training of officers of the State Border Guard Service; 4) professional military education; 5) postgraduate education of the State Border Guard Service personnel; 6) in-service (current) training (special and combat) of the State Border Guard Service personnel. The linguistic and legal content of «initial training of the State Border Guard Service personnel», «the basic training of the State Border Guard Service personnel», «special training», «advanced training of servicemen of the State Border Guard Service» is revealed and their definitions are proposed by the author. It is emphasised that the inclusion of a gender component in the system of professional military training of the State Border Guard Service personnel will ensure its compliance with international standards and compatibility with the relevant institutions of NATO member states. The international experience in organising the training of border guards is highlighted and the possibility of its adaptation to the modern national legal system is considered as well as the ways to improve the training of the State Border Guard Service of Ukraine in the context of European integration are proposed. It is substantiated that in the field of training of the State Border Guard Service personnel, the most effective way to improve normative and legal regulation is systematisation in the form of a special codification, and the author offers her own vision of the structure of the Regulation on Training of the State Border Guard Service Personnel.

Державний реєстраційний номер ДіР: не застосовується

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Зьолка В. Л., Радченя Н. М. Адміністративно-правові основи організації освітнього процесу в Державній прикордонній службі України. Соціологія права: науково-практичний журнал. 2015. № 3-4 (14-15). С. 128-

- Радченя Н. М. Удосконалення організаційно-правових основ практичної підготовки офіцерів-прикордонників. Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України. Юридичні науки. 2018. Вип. 2. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vnadpcurn_2018_2_12.
- Радченя Н. М. Становлення та розвиток організаційно-правових засад підготовки прикордонників України. Університетські наукові записки. 2019. Том 18. № 3 (71). С. 308-321.
- Радченя Н. М. Нормативно-правове забезпечення підготовки персоналу Державної прикордонної служби України: проблеми та напрями удосконалення. Аналітично-порівняльне правознавство. 2022. № 6. С. 240-244.
- Ганьба О. Б., Радченя Н. М. Особливості правовідносин у сфері підготовки персоналу Державної прикордонної служби України. Університетські наукові записки. 2021. № 5 (83). С. 86-94.
- Радченя Н. Європейські стандарти професійної підготовки прикордонників *Visegrad Journal on Human Rights*. 2020. № 4. С. 103-111.
- Зьолка В. Л., Радченя Н. М. Освітня діяльність в Державній прикордонній службі з гендерних питань. Реалізація гендерної політики на сучасному етапі розвитку суспільства: стан, проблеми, перспективи: тези Міжнар. наук.-практ. конф. (Хмельницький, 25 квіт. 2018р.). Хмельницький : Вид-во НАДПСУ, 2018. С. 119-123.
- Радченя Н. М. Окремі питання нормативно-правового забезпечення організації дистанційної форми навчання. Освітньо-наукове забезпечення діяльності сектору безпеки та оборони України : тези XI Всеукр. наук.-практ. конф. (Хмельницький, 15 лист. 2018 р.). Хмельницький : Вид-во НАДПСУ, 2018. С. 284-286.
- Радченя Н. М. Організаційно - правове забезпечення професійної підготовки персоналу Державної прикордонної служби України. Сучасні концептуальні підходи щодо управління персоналом у секторі безпеки та оборони України : тези Міжвідомчої наук.-практ. конф. (Хмельницький, 19 жовт. 2018 р.). Хмельницький : Вид-во НАДПСУ, 2018. С. 63-67.
- Радченя Н. М. Організаційно-правові основи розбудови концептуальної моделі підготовки персоналу Державної прикордонної служби України. Професійна підготовка суддів, прокурорів та працівників правоохоронних органів: національний та зарубіжний досвід : тези Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 19 вер. 2019 р.). Київ, 2019. С. 128-132.
- Радченя Н. М. Шляхи удосконалення теоретико-правового змісту професійної підготовки персоналу Держприкордонслужби України. Освітньо-наукове забезпечення діяльності складових сектору безпеки і оборони України : тези Міжнар. наук.-практ. конф. (Хмельницький, 22 лист. 2019 р.). Хмельницький : Вид-во НАДПСУ, 2019. С. 308-311.
- Радченя Н. М. Європейські стандарти підготовки прикордонників: організаційно-правові аспекти. Освітньо-наукове забезпечення діяльності складових сектору безпеки і оборони України : тези Міжнар. наук.-практ. конф. (Хмельницький, 26 лист. 2020 р.). Хмельницький : Вид-во НАДПСУ, 2020. С. 374-376.
- Радченя Н. М. Удосконалення правового рулювання підготовки персоналу Державної прикордонної служби України у контексті євроінтеграційних процесів. Наука права національної безпеки і військового права в умовах реформування системи освіти і науки України : матеріали круглого столу (Київ, 25 трав. 2021 р.). Київ, 2021. С. 56-59.
- Радченя Н. М. Окремі питання реалізації військовослужбовцями права на освіту. Освітньо-наукове забезпечення діяльності складових сектору безпеки і оборони України : тези II Міжнар. наук.-практ. конф. (Хмельницький, 25 лист. 2021 року). Хмельницький : Вид-во НАДПСУ, 2021. С. 386-388.
- Радченя Н. М. Шляхи удосконалення нормативно-правового забезпечення підготовки персоналу Держприкордонслужби України. Сектор безпеки і оборони України на захисті національних інтересів: актуальні проблеми та завдання в умовах воєнного стану : тези Міжнар. наук.-практ. конф. (Хмельницький, 24 лист. 2022 р.). Хмельницький : Вид-во НАДПСУ, 2023. С. 709-711.

- Радченя Н. М. Правові аспекти професійного відбору в системі підготовки персоналу Держприкордонслужби України. Актуальні проблеми правоохоронної діяльності в умовах воєнного стану : тези Всеукр. наук.-практ. конф. (Хмельницький, 16 бер. 2023 р.). Хмельницький : Вид-во НАДПСУ, 2023. С. 469-173.
- Радченя Н. М. Впровадження гендерного підходу в систему підготовки персоналу Державної прикордонної служби України. Реалізація гендерної політики на сучасному етапі розвитку сектору безпеки і оборони України : стан, проблеми, перспективи : тези IV Міжнар. наук.-практ. конф. (Хмельницький, 18 трав. 2023 р.). Хмельницький : Вид-во НАДПСУ, 2023. С. 281-285.
- Радченя Н. М. Правові аспекти інтеграційних процесів у підготовці особового складу Державної прикордонної служби України. Сектор безпеки і оборони України на захисті національних інтересів: актуальні проблеми та завдання в умовах воєнного стану : тези II Міжнар. наук.-практ. конф. (Хмельницький, 23 лист. 2023 р.). Хмельницький : Вид-во НАДПСУ, 2024. С. 866-868.

Наукова (науково-технічна) продукція: проекти нормативно-правових документів

Соціально-економічна спрямованість: не застосовується

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: № 0121U114250

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Зьолка Валентин Леонідович

2. Valentyn L. Zolka

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-7815-6393

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національна академія Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького

Код за ЄДРПОУ: 14321481

Місцезнаходження: вул. Шевченка, буд. 46, Хмельницький, Хмельницький р-н., 29000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шопіна Ірина Миколаївна
2. Irina M. Shopina

Кваліфікація: д.ю.н., професор, 12.00.07**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0003-3334-7548**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Львівський державний університет внутрішніх справ**Код за ЄДРПОУ:** 08571995**Місцезнаходження:** вул. Городоцька, буд. 26, Львів, 79007, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство внутрішніх справ України**Ідентифікатор ROR:****Сектор науки:** Університетський**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Христинченко Надія Петрівна
2. Nadiia P. Khrystynchenko

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.07**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0001-7473-7193**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Київський університет інтелектуальної власності та права Національного університету "Одеська юридична академія"**Код за ЄДРПОУ:** 43452672**Місцезнаходження:** вул. Харківське шосе, 210, Київ, 02121, Україна**Форма власності:** Приватна/недержавна**Сфера управління:****Ідентифікатор ROR:****Сектор науки:** Університетський**Рецензенти****VIII. Заключні відомості****Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Халимон Сергій Іванович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Халимон Сергій Іванович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Ковальська Ірина

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна